

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Факультет реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи
Кафедра спеціальної освіти та психології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Особливості практичних функцій у дітей середнього дошкільного
віку із загальним недорозвиненням мовлення II рівня

Виконала студентка групи СО-4(1)
спеціальності 016 Спеціальна освіта
Каліновська Анастасія Миколаївна
Керівник: Лупінович С. М.
Рецензент: Луценко І.В.
Нормоконтроль _____ Юлія КЛОЧКОВА

Запоріжжя
2022 р.

РЕФЕРАТ

Бакалаврська робота:

Об'єкт дослідження – практичні функції (дрібна та артикуляційна моторика) у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

Предмет дослідження – особливості розвитку практичних функцій (загальна, дрібна та артикуляційна моторика).

Мета дослідження – дослідити особливості розвитку практичних функцій (дрібна та артикуляційна моторика) та розробити шляхи корекції практичних функцій у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

Методи дослідження: теоретичні; емпіричні.

Загальне недорозвинення мовлення – це мовленнєве порушення, при якому у дитини порушується всі компоненти мовлення (лексика, граматики, фонетика).

В етіології ЗНМ виділяють такі фактори : біологічні фактори (інфекції або інтоксикації матері під час вагітності, несумісність крові матері та дитини за резус – фактором), соціальні фактори (несприятливі умови виховання і навчання).

Р. Левіна виділяє три рівні ЗНМ : I рівень (спостерігається обмежене або повна відсутність мовлення), II рівень (підвищена мовленнєва активність дитини), III рівень (наявність розгорнутого мовлення, але з елементами лексико-граматичного та фонетико-фонематичного недорозвинення).

ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ, ДРІБНА ТА АРТИКУЛЯЦІЙНА МОТОРИКА, ПРАКСИС, ДОШКІЛЬНИЙ ВІК.

ВСТУП

У Базовому компоненті дошкільної освіти зазначається, що одним з головних завдань дошкільної освіти є формування особистості дитини й підготовка її до навчання в школі [2].

Загальне недорозвинення мовлення – це мовленнєве порушення, при якому у дитини порушується всі компоненти мовлення (лексика, граматики, фонетика).

Відомі вчені в галузі спеціальної освіти Л. Арутюнян, М. Кольцова, І. Левченко, В. Лубовський, О. Мастюкова, М. Певзнер звертають увагу на необхідність і педагогічну доцільність роботи з розвитку дрібної моторики у дітей в комплексі корекційних-розвивальних заходів.

Наукові дослідження Л. Виготського, В. Лубовського, Р. Левіної, Є. Соботович та сучасних українських науковців Ю. Рібцун, В. Синьова, В. Тищенко, М. Шеремет довели, що в дітей із загальним недорозвиненням мовлення на становлення мовленнєвої функції значно впливає розвиток дрібної моторики рук [7, с. 34].

Аналіз логопедичної літератури показав, що дослідженням проблеми загального недорозвинення мовлення займалися вчені: О.Вінарська, Б.Гріншпун, Н.Жукова, Р.Лалаєва, О.Мастюкова, Є.Соботович, В.Тарасун, Т.Філічева, Н.Чевельова, Г.Чиркіна, М.Шеремет та ін.

Науковці розробляли ідеї про попередження та корекцію порушень мовленнєвого розвитку у дітей із загальним недорозвиненням мовлення (Л.Волкова, Б.Гріншпун, Н.Жукова, Р.Лалаєва, О.Мастюкова, Є.Соботович, В.Тарасун, Т.Філічева, Н.Чевельова, Г.Чиркіна, М.Шеремет та ін.) [26, с. 6].

Українські вчені М.Шеремет, Л.Трофименко, Є.Соботович, І.Мартиненко, І.Марченко та ін. досліджували проблему загального недорозвинення мовлення.

Об'єкт дослідження – праксичні функції (дрібна та артикуляційна моторика) у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

Предмет дослідження – особливості розвитку праксичних функцій (загальна, дрібна та артикуляційна моторика).

Мета дослідження – дослідити особливості розвитку праксичних функцій (дрібна та артикуляційна моторика) та розробити шляхи корекції праксичних функцій у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу наукової та методичної літератури дослідити особливості розвитку праксичних функцій (дрібна та артикуляційна моторика) у дітей дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

2. Виявити особливості розвитку дрібної та артикуляційної моторики у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

3. Розробити шляхи корекції праксичних функцій у дітей середнього дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення II рівня.

Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань було використано такі методи:

теоретичні – вивчення й аналіз літературних джерел, узагальнення та систематизація, порівняння;

емпіричні – спостереження, експеримент, аналіз праксичних функцій у дітей середнього дошкільного віку;

статистичні – кількісна та якісна обробка даних.

Методологічним підґрунтям дослідження були:

- сучасне вчення про анатомо-фізіологічні основи мовленнєвої діяльності (Д. Гамов, Б. Гріншпун, М. Піскунов та ін.);

- психолінгвістичний підхід до аналізу мовленнєвого розвитку дитини і його формування у процесі нормального та порушеного онтогенезу (Н. Жукова, О. Леонт'єв, Ж. Піаже, Є. Соботович, Ф. Сохін, В. Тищенко, А. Тамбовцева, О. Шахнарович, Н. Юр'єва та ін.);

- вчення про попередження та корекцію порушень мовленнєвого розвитку у дітей із ЗНМ (Л. Волкова, Б. Гріншпун, Н. Жукова, Р. Левіна, Р. Лалаєва, О. Мастюкова, Є. Соботович, В. Тарасун, Т. Філічева, Г. Чиркіна, М. Шеремет та ін.)

- вчення про методи комплексної діагностики та корекції порушень мовленнєвого розвитку дітей (Л. Волкова, Р. Лалаєва, В. Лубовський, О. Лурія, О. Мастюкова та ін.).

Експериментальна база дослідження – дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №237 «Смородинка» Запорізької міської ради Запорізької області.

Структура бакалаврської роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 36 сторінок, з них основного тексту 18 сторінки.

ВИСНОВКИ

Отже, підсумовуюче написане, можна зазначити, що проаналізувавши стан дослідження проблеми особливостей праксичних функцій, можна зазначити, що дослідження дітей що мають загальне недорозвинення мовлення, страждають від розладу всіх елементів мови, включаючи артикуляцію та дрібну моторику. Подолання таких порушень є важливим елементом корекційної роботи з дітьми, що мають загальне недорозвинення мовлення.

На сьогодні вченими визначено що порушення дрібної та артикуляційної моторики можуть створювати труднощі в освоєнні писемної мови в школі, може призводити до негативного ставлення до навчання та ускладнення адаптаційного періоду в умовах школи, тому у дошкільний період важливим є розвиток механізмів, необхідних для дитини рухових та практичних здібностей, розвитку та навичок ручної спритності.

Тому робота над розвитком дрібної та артикуляційної моторики має бути присутня на заняттях як на фронтальних та індивідуальних рівнях на заняттях логопеда, в повсякденному житті та дошкільних закладах. Щоб досягти результатів потрібно використовувати ігри та ігрові вправи, виходячи с того, що гра ведуча в дошкільному віці дитини.

Ігри мають бути емоційними, вправи спрямовані на розвиток дрібної, та артикуляційної моторики. Такі методики допомагають дитині подолати порушення мови, виправляти артикуляцією, розвивати дрібну, загальну та артикуляційну моторику.